

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 3.2.2014
COM(2014) 38 final

ANNEX 4

BILAG

DANMARK

til

Rapporten om bekæmpelse af korruption i EU

DANMARK

1. INDLEDNING – VIGTIGSTE KARAKTERISTIKA OG TENDENSER

Rammen for bekæmpelse af korruption

Strategisk tilgang. Danmark har et veludviklet system, hvad angår lovgivning, retshåndhævelse og retsmyndigheder for at tackle korruptionsproblemet¹, selv om der ikke findes en national strategi til bekæmpelse af korruption. Der findes få undersøgelser og statistiske analyser, hvori man har set nærmere på arten eller omfanget af korruption i Danmark². Den Danske Internationale Udviklingsmyndighed (Danida) under Udenrigsministeriet har fastsat procedurer for rapportering om korruption, tilrettelagt undervisning vedrørende integritetsspørgsmål og forestået risikohåndtering³.

Retlig ramme. Dansk strafferet omfatter alle de former for korruption, der er omhandlet i Europarådets strafferetskonvention om korruption⁴ og tillægsprotokollen hertil⁵, undtagen misbrug af indflydelse⁶. I 2013 vedtog Folketinget en række ændringer af lovgivningen med henblik på at styrke forebyggelsen og efterforskningen af sager vedrørende økonomisk kriminalitet og retsforfølgelsen i forbindelse med sådanne sager. Hvad angår bestikkelse, er maksimumsstraffen for aktiv bestikkelse i den offentlige sektor blevet hævet fra tre til seks års fængsel. Hvad angår bestikkelse i den private sektor og bestikkelse af dommere er maksimums-straffen blevet hævet fra et år og seks måneder til fire år⁷. Adgangen til oplysninger er reguleret i lovgivningen, og alle kan få aktindsigt i alle offentlige forvaltningsorganers dokumenter⁸. I begyndelsen af 2013 fik et udvalg i Folketinget forelagt et lovforslag om offentlighed i forvaltningen⁹. Med den nye lov vil der blive øget åbenhed i den offentlige forvaltning, og det bør blive lettere at få aktindsigt¹⁰. Under de offentlige høringer blev der udtrykt bekymring over, at dele af den nye lov begrænser offentlighedens adgang til oplysninger i lovgivningsprocessen¹¹. Folketinget vedtog loven i juni 2013. Danmark har ikke efterkommet anbefalingerne fra Sammenslutningen af Stater mod Korruption (GRECO) med henblik på at forbedre den danske lovgivning om økonomisk støtte til partier, enkeltkandidater og valgkampagner.

¹ Sammenslutningen af Stater mod Korruption (GRECO) Second Evaluation Round Report (2005) s. 15. Dokumentet kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2\(2004\)6_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2(2004)6_Denmark_EN.pdf).

² Danmarks Statistik. 2011. Kriminalitet. Kan ses på: <http://www.dst.dk/pukora/epub/upload/17949/krim.pdf> og Transparency International Denmark. National Integrity System Study Denmark (2012). Kan ses på: http://www.transparency.org/whatwedo/nisarticle/denmark_2012.

³ OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013, s. 47. Kan ses på: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

⁴ Europarådets strafferetskonvention om korruption (ETS 173).

⁵ Europarådets protokol til strafferetskonventionen om korruption (ETS 191).

⁶ Danmark har desuden udtrykt forbehold, hvad angår denne konventions artikel 17 (jurisdiktion). GRECO Third Evaluation Round Report – Compliance Report on Denmark (2011), s. 6. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2011\)8_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2011)8_Denmark_EN.pdf).

⁷ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152268>.

⁸ Loven om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven regulerer den generelle adgang til offentlige oplysninger. GRECO Second Evaluation Round in 2005. s. 8. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2\(2004\)6_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2(2004)6_Denmark_EN.pdf).

⁹ Justitsministeriet. 2013. L 144 Forslag til lov om offentlighed i forvaltningen. Kan ses på: <http://www.ft.dk/samling/20121/lovforslag/L144/index.htm#dok>.

¹⁰ Loven blev udarbejdet på grundlag af anbefalinger fra en særlig kommission ledet af tidligere ombudsmand Hans Gammeltoft-Hansen. Hans Gammeltoft-Hansen. 2009. "26 fremskridt – 5 tilbageskridt". Kan ses på: <http://www.aabenhedstinget.dk/26-fremskridt-5-tilbageskridt/>.

¹¹ OSCE's repræsentant for mediefrihed bekymret over dansk lovforslag vedrørende offentlighed i forvaltningen. Stockholm, 23.5.2013 – OSCE's repræsentant for mediefrihed, Dunja Mijatovi. Kan ses på: <http://www.osce.org/fom/101841>. Der blev indsamlet 86 000 underskrifter mod loven.

Institutionel ramme. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) er den hovedansvarlige for efterforskning af korruptionssager. Statsadvokatens tværfaglige team består af anklagere og efterforskere. Danske offentligt ansatte anses for at have en høj grad af integritet¹². Som følge af Danmarks tradition for høje etiske standarder og gennemsigtighed i forbindelse med offentlige procedurer, findes der få formelle regler vedrørende integritet og bekæmpelse af korruption i den offentlige forvaltning¹³. Danmark har haft en adfærdskodeks for offentligt ansatte siden 2007¹⁴. Kodeksen vedrører en række praktiske aspekter og beskriver de situationer, der kan opstå i den offentlige forvaltning, bl.a. "grundlæggende værdier og principper", "ytringsfrihed", "tavshedspligt", "upartiskhed" og "modtagelse af gaver"¹⁵. Kodeksen er blevet omdelt på arbejdspladserne i den offentlige sektor, og der er blevet gennemført informationsaktiviteter med henblik på at øge kendskabet til kodeksen. I 2007 udsendte Justitsministeriet pjecen "Undgå korruption". Pjecen indeholder eksempler fra og fortolkninger af den danske lovgivning om bekæmpelse af korruption¹⁶.

Opinionsundersøgelser

Undersøgelser af befolkningens opfattelse af problemet med korruption. Danmark indtager konsekvent pladsen som et af de mindst korrupte lande i EU. Ifølge en særlig Eurobarometerundersøgelse om korruption fra 2013 mener kun 20 % af danskerne, at korruption er et udbredt problem i Danmark (EU-gennemsnit: 76 %), og kun 3 % af de adspurgte danskere følte sig personligt berørt af korruption i deres dagligdag (EU-gennemsnit: 26 %). På begge disse punkter er Danmark det bedst placerede land i EU.

Erfaringer med korruption. Under 1 % var blevet bedt om eller havde forventet at skulle betale bestikkelse inden for de seneste 12 måneder (EU-gennemsnit: 4 %), og 12 % sagde, at de personligt kendte nogen, der havde modtaget bestikkelse (EU-gennemsnit: 12 %)¹⁷.

Erhvervsundersøgelser. Ifølge en Eurobarometerundersøgelse mener 19 % af de danske ledere¹⁸, der svarede, at favoritisme og korruption skader konkurrencen mellem virksomhederne i Danmark (EU-gennemsnit: 73 %). Kun 4 % af de danske virksomheder mener, at korruption er et problem for deres virksomhed, når de gør forretninger (EU-gennemsnit: 43 %)¹⁹.

Hvad angår offentlige indkøb, finder 14 % af de adspurgte virksomheder ifølge en Eurobarometerundersøgelse fra 2013 vedrørende korruption²⁰, at korruption er udbredt i forbindelse med offentlige indkøb, der forvaltes af nationale myndigheder, og 20 %, at det er tilfældet i forbindelse med offentlige indkøb, der forvaltes af lokale myndigheder (EU-gennemsnittet er henholdsvis 56 % og 60 %). På begge disse punkter er Danmark blandt de bedst placerede lande i EU.

¹² Transparency International Denmark. National Integrity System Study Denmark 2012. Resumé. Kan ses på: http://www.transparency.org/whatwedo/pub/national_integrity_system_assessment_denmark_executive_summary.

¹³ GRECO Second Evaluation Round, 2004. s. 10. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2\(2004\)6_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoEval2(2004)6_Denmark_EN.pdf).

¹⁴ Kodeksen blev udarbejdet af Moderniseringsstyrelsen i samarbejde med forskellige ministerier og offentlige arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer. Adfærdskodeksen for offentligt ansatte kan ses på: <http://hr.modst.dk/Publications/2007/God%20adfaerd%20i%20det%20offentlige%20-%20Juni%202007.aspx>.

¹⁵ GRECO Second Evaluation Round, Addendum of the Compliance Report on Denmark. 2009, s. 3. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC2\(2007\)2_Add_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC2(2007)2_Add_Denmark_EN.pdf).

¹⁶ Justitsministeriet. 2007. Undgå korruption: http://jm.schultzboghandel.dk/upload/microsites/jm/ebooks/andre_publ/korruption/index.html.

¹⁷ Special Eurobarometer Survey 397 fra 2013.

¹⁸ Flash Eurobarometer on corruption 374 fra 2013.

¹⁹ Flash Eurobarometer on corruption 374 fra 2013.

²⁰ Flash Eurobarometer on corruption 374 fra 2013.

Baggrund

Den private sektor. Hvad angår den retlige ramme, har Danmark gennemført rammeafgørelse 2003/568/RIA, hvad angår definitionen af aktiv korruption i den private sektor og de sanktioner, der finder anvendelse på fysiske og juridiske personer, på korrekt vis²¹. Hvad angår bestikkelse i udlandet, har OECD's arbejdsgruppe vedrørende bestikkelse udtrykt alvorlig bekymring over den manglende retshåndhævelse i forbindelse med sager om bestikkelse i udlandet, og at sager var blevet lukket, uden at de var blevet tilstrækkeligt efterforsket, eller der var gjort en tilstrækkelig indsats for at sikre bevismateriale fra udlandet²². OECD udtrykte til gengæld anerkendelse over for Danmark for bl.a. dets bestræbelser for at øge bevidstheden om og fremme virksomhedernes samfundsansvar.

Interessekonflikter og opgivelse af oplysninger om formueforhold. De danske medlemmer af Folketinget er ikke retligt forpligtet til at opgive oplysninger om deres formueforhold eller omfattet af nogen form for regler for at forhindre interessekonflikter. Visse politiske partier beder dog deres folketingsmedlemmer om at fremlægge oplysninger om deres formueforhold, uden at de formelt er forpligtet til det. Kontrollen udøves af Folketingets Præsidium²³. Præsidiet tager sig også af interessekonflikter vedrørende ministre eller folketingsmedlemmer. Derudover har Folketinget sat et positivt eksempel ved at forbedre gennemsigtigheden i forbindelse med ministrenes udgifter ved hjælp af en "åbenhedsordning", en aftale mellem de politiske partier om, at ministrene opfordres til at opgive deres månedlige udgifter, rejseudgifter, modtagne gaver og andre relevante oplysninger af denne art²⁴. Ministrene offentliggør desuden på frivillig basis deres personlige og finansielle interesser på Statsministeriets websted²⁵.

Whistleblowing. Danmark har ingen overordnet beskyttelse af whistleblowers blandt offentligt ansatte eller privatansatte. Den danske adfærdskodeks for offentligt ansatte²⁶ indeholder retningslinjer for, hvornår offentligt ansatte har ret til frit at videregive ikkefortrolige oplysninger til pressen og andre eksterne partnere²⁷. Den danske arbejdsmarkedslov indeholder ingen bestemmelser om beskyttelse af ansatte i den private sektor, der videregiver mistanker om bestikkelse, mod at blive afskediget²⁸. I 2009 offentliggjorde Beskæftigelsesministeriet et notat og en række retningslinjer med særlig fokus på whistleblowing og privatansattes yringsfrihed²⁹. Retningslinjerne er ikke retligt bindende og giver derfor få klagemuligheder for whistleblowers³⁰. Som følge heraf påpegede OECD's arbejdsgruppe vedrørende bestikkelse, at der er behov for at

²¹ KOM(2011) 309 endelig. Anden beretning af 22.6.2011 om gennemførelsen af rammeafgørelse 2003/568/RIA: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0309:FIN:DA:PDF>.

²² OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013, s. 5. Kan ses på: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

²³ Transparency International. National Integrity System Study Denmark 2012. Kan ses på: http://transparency.dk/wp-content/uploads/2011/12/19.1.12_elektronisk_nis_final1.pdf.

²⁴ Politisk aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en ny åbenhedsordning om ministres udgifter og aktiviteter. Kan ses på: http://www.stm.dk/multimedia/Politisk_aftale_om_åbenhedsordningen.pdf.
http://www.stm.dk/a_1628.html.

²⁵ I henhold til adfærdskodeksen kan en ansat enten søge bistand hos sin faglige organisation eller klage til Folketingets Ombudsmand, s. 37. Adfærdskodeksen for offentligt ansatte kan ses på: <http://hr.modst.dk/~media/Publications/2007/God%20adfaerd%20i%20det%20offentlige%20-%20Juni%202007/God%20adfaerd%20juni%202007-pdf.ashx>.

²⁷ Lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer (funktionærloven) omhandler også uberettiget afskedigelse, og bestemmelserne gælder for både den offentlige og den private sektor. De omfatter dog ikke andre former for gengældelse såsom degradering og chikane. OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013, s. 46. Kan ses på: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

²⁸ OECD Phase 2 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. 2006, s. 17. Kan ses på: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/anti-briberyconvention/36994434.pdf>.

²⁹ http://bm.dk/da/~media/BEM/Files/Dokumenter/Beskaeftigelsesomraadet/Arbejdsret/privatansattes_ytringsfrihed.ashx.

³⁰ OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark, marts 2013, s. 46. Kan ses på: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

forbedre whistleblowerordningen for offentligt ansatte og privatansatte i Danmark³¹. Regeringen nedsatte for nylig et udvalg, der skal se nærmere på behovet for reform på dette område³².

Åbenhed omkring lobbyvirksomhed. Lobbyvirksomhed er ikke reguleret i Danmark. Der findes ingen særlig pligt til at registrere eller rapportere om kontakter mellem offentligt ansatte og lobbyister. Et amerikansk konsulentfirma påpegede i en rapport fra 2009, at det er betydeligt lettere at få adgang til danske regulerende myndigheder end i andre europæiske lande³³. Professionelle lobbyistgrupper i Danmark har anmodet om at få et lobbyregister. Folketinget opgav dog for nylig planerne om at oprette et sådant register.

2. SPØRGSMÅL, DER ER FOKUS PÅ

Økonomisk støtte til politiske partier

Det danske system med åbenhed omkring økonomisk støtte til politiske partier på nationalt plan er reguleret i lov om økonomisk støtte til politiske partier (partistøtteloven) og finansloven³⁴. Disse to love er i de senere år gradvis blevet ændret og forbedret for at skabe større åbenhed omkring partistøtte. F.eks. er politiske partier forpligtet til at oplyse om tilskud på over 2 700 EUR, og Folketinget stiller partiernes regnskaber til rådighed for offentligheden³⁵.

Der er dog fortsat huller i den nuværende lovgivning om åbenhed omkring partistøtte. Der er f.eks. ingen grænser for tilskud fra udlandet, fra juridiske personer eller fra anonyme bidragsydere, og der er ingen begrænsninger, hvad angår tilskuddets størrelse³⁶. Det giver offentligheden ringe mulighed for at vurdere, om der er en forbindelse mellem privat partistøtte og politiske beslutninger.

Danske politiske partier på nationalt, regionalt og lokalt plan modtager betydelige offentlige tilskud fra staten. Den begrænsede regulering af privat støtte til partier og de enkelte partimedlemmer kombineret med de manglende regler for lobbyvirksomhed og formueangivelse og de særlige regler for interessekonflikter gør potentielt systemet sårbart over for korruption³⁷.

Ifølge Transparency International er den begrænsede gennemsigtighed i forbindelse med privat partistøtte en af de største svagheder ved det danske integritetssystem³⁸. Ifølge et nyere globalt korruptionsbarometer mener de adspurgte danskere, at de politiske partier i Danmark er en af de institutioner, der er mest påvirket af korruption³⁹. GRECO forelagde Danmark ni anbefalinger, der skal forbedre gennemsigtigheden i forbindelse med partistøtte⁴⁰. Efter en drøftelse i Folketinget mente de danske myndigheder ikke, at der var behov for foranstaltninger for at ændre de

³¹ OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013. Kan ses på: <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

³² <http://www.justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2013/regeringen-neds%C3%A6tter-udvalg-om-offentligt-ansattes>.

³³ Rapporten kan ses på: <http://www.slideshare.net/Dianova/burson-marsteller-effective-lobbying-guide-in-europe>.

³⁴ De to love udgør retsgrundlaget for åbenheden omkring partistøtte. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=2409>. Se også GRECO Third Evaluation Round in 2009. s. 12. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf).

³⁵ GRECO Third Evaluation Round. Compliance Report. 2011, s. 7. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2011\)8_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2011)8_Denmark_EN.pdf).

³⁶ GRECO Third Evaluation Round in 2009. s. 11. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf).

³⁷ Transparency International. National Integrity System Study Denmark 2012. Resumé. Kan ses på: http://www.transparency.org/whatwedo/pub/national_integrity_system_assessment_denmark_executive_summary.

³⁸ Transparency International. National Integrity System Study Denmark 2012. Engelsk resumé. Kan ses på: http://transparency.dk/?page_id=1258.

³⁹ Transparency Internationals globale korruptionsbarometer 2013 viste, at 30 % af de adspurgte danskere finder, at de politiske partier er korrupte/meget korrupte. Kan ses på: <http://www.transparency.org/gcb2013/country/?country=denmark>.

⁴⁰ GRECO Third Evaluation Round in 2009. s. 16-17. Kan ses på: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf).

nuværende retlige bestemmelser om partistøtte⁴¹. GRECO beskrev det i sin overholdelsesrapport som skuffende, at der ikke var opnået noget væsentligt, hvad angår anbefalingerne, selv om efterlevelsen af disse ikke nødvendigvis kræver retlige foranstaltninger⁴². I henhold til regeringsprogrammet "Et Danmark, der står sammen" vil regeringen nedsætte et ekspertudvalg, der skal komme med anbefalinger til, hvordan der kan skabes øget gennemsigtighed i forbindelse med økonomisk partistøtte⁴³. I 2013 indledte Folketingets formand en revision af reglerne vedrørende partistøtte. Arbejdet er endnu i den indledende fase, og GRECO har derfor endnu ikke modtaget oplysninger om indholdet af reformen⁴⁴. Behovet for at øge gennemsigtigheden i forbindelse med økonomisk støtte til partier og enkeltkandidater blev drøftet for nylig i Folketinget⁴⁵.

Bestikkelse i udlandet

Danmark har en række virksomheder, der har kunder verden over, hovedsagelig inden for maskin- og instrumentindustrien, kød- og mælkeprodukter, lægemidler og vindmøller. Danmarks handel med og investeringer i vækstøkonomier er relativ beskeden, men forventes at stige⁴⁶. Selv om Eurobarometer 2013 viser, at kun 4 % af danskerne i erhvervslivet mener, at korruption er et problem, når de gør forretninger i Danmark, det laveste tal for alle 28 lande⁴⁷, viser en anden undersøgelse, at næsten halvdelen af de danske virksomheder mener, at de er nødt til at bruge bestikkelse eller overtræde de formelle regler, hvis de vil gøre forretninger i bestemte lande såsom Brasilien, Rusland, Indien eller Kina⁴⁸. Repræsentanter for civilsamfundet i Danmark har bekræftet denne opfattelse⁴⁹.

Der er blevet gjort en indsats for at øge bevidstheden om og forebygge brug af bestikkelse i udlandet samt fremme virksomhedernes samfundsansvar, og de danske myndigheder og erhvervsorganisationer har fremlagt adskillige retningslinjer og vejledninger⁵⁰.

God praksis – forebyggelse af bestikkelse i udlandet

Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd er OECD's nationale kontaktpunkt i Danmark. Institutionen indgår som en del af regeringens handlingsplan for virksomheders samfundsansvar 2012-2015⁵¹ og har beføjelse til at indlede efterforskninger og

⁴¹ GRECO Third Evaluation Round Report – Compliance Report on Denmark, GRECO RC-III (2011) 8E, s. 6-7.

⁴² GRECO Third Evaluation Round Report – Compliance Report on Denmark, GRECO RC-III (2011) 8E, s. 6-7.

⁴³ Regeringsprogram. Et Danmark, der står sammen, 9.10.2011, s. 76. Kan ses på:

http://www.stm.dk/publikationer/Et_Danmark_der_staar_sammen_11/Regeringsgrundlag_okt_2011.pdf.

⁴⁴ GRECO Third Evaluation Round Report – Second Interim Compliance Report on Denmark. 2014, s. 5. Kan ses på:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2013\)11_Second%20Interim_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2013)11_Second%20Interim_Denmark_EN.pdf)

⁴⁵ § 20-spørgsmål S 347 Om økonomisk partistøtte. Kan ses på:

<http://www.ft.dk/samling/20131/spoergsmaal/S347/index.htm>.

⁴⁶ OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013. Kan ses på:

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

⁴⁷ De særlige Eurobarometerundersøgelser om europæernes holdning til korruption 2013 kan ses på:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_en.htm.

⁴⁸ Det glemte ø-rige. Eksportrådet. Udenrigsministeriet. 0113. s. 31. Kan ses på:

<http://ipaper.ipapercms.dk/Udenrigsministeriet/Eksportfokus/Eksportfokus012013/?Page=31>.

⁴⁹ GRECO Third Evaluation Round in 2009. s. 11. Kan ses på:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_Two_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_Two_EN.pdf).

⁵⁰ Disse retningslinjer og vejledninger er: 1) Justitsministeriets pjece "Undgå korruption", 2) Dansk Industris vejledning "Undgå korruption", 3) Danmarks Eksportråds strategi for bekæmpelse af korruption, 4) Danske investeringsfondes retningslinjer for bekæmpelse af korruption og 5) Danidas adfærdskodeks for bekæmpelse af korruption. Danidas kodeks blev i 2011 erstattet af Udenrigsministeriets anti-korruptionspolitik. OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013, s. 14. Kan ses på:

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

⁵¹ Ansvarlig vækst. Handlingsplan for virksomheders samfundsansvar 2012-2015. Kan ses på:

<http://www.csr.dk/regeringens-nye-handlingsplan>.

træffe afgørelse vedrørende overtrædelser af OECD's retningslinjer for multinationale selskaber⁵².

CRS-kompasset ("Corporate Social Responsibility Compass") er et gratis onlineværktøj for virksomheder, som kan hjælpe dem og underleverandører med at sikre en ansvarlig styring af forsyningskæden og at dokumentere og overholde miljøstandarder, respektere menneskerettighederne og arbejdstagernes rettigheder m.m.⁵³

Udenrigsministeriet har iværksat en række aktiviteter for at skabe øget bevidsthed om korruption blandt dets ansatte. Udenrigsministeriets nye anti-korruptionspolitik omfatter en adfærdskodeks for bekæmpelse af korruption, der finder anvendelse på alle ansatte i Udenrigsministeriet i København, på de danske ambassader, i repræsentationskontorerne, i Den Danske Handelskommission og på rådgivere og konsulenter, der er ansat af Udenrigsministeriet. Den nye kodeks har til formål at forebygge korruption inden for det danske ulandsbistandssystem for at forebygge korruption i brugen af udviklingsbistand og være med til at bekæmpe korruption i de lande, der modtager støtte fra Danmark⁵⁴.

Trods denne indsats udtrykte OECD's arbejdsgruppe vedrørende bestikkelse bekymring over, at det kun i et ud af 13 tilfælde, hvor der var påstand om, at der var brugt bestikkelse i udlandet, førte til retsforfølgelse og idømmelse af sanktioner⁵⁵. Anklagerne mod den pågældende virksomhed blev frafaldet, idet sagen blev bilagt udenretsligt. Inden for rammerne af den aftale, der blev indgået, indrømmede virksomheden at have gjort sig skyldig i privat korruption, som er en mindre alvorlig lovovertrædelse end bestikkelse i udlandet⁵⁶. De danske myndigheder har også afsluttet 14 sager om sanktionsbrud og overtrædelse af FN's embargo mod Iran i forbindelse med FN's program "olie for fødevarer". Disse sager mundede ikke ud i domfældelse, da forældelsesfristerne var udløbet. Udbyttet af lovovertrædelserne blev dog beslaglagt.

Danmark har et sanktionssystem for juridiske personer, der gør sig skyldig i bestikkelse i udlandet. De pålægges bøder, som fastsættes under hensyntagen til f.eks. virksomhedens omsætning. I ovennævnte sag betalte den tiltalte virksomhed 335 000 EUR i bøde, og der blev beslaglagt yderligere 2,7 mio. EUR inden for rammerne af den aftale, der blev indgået udenretsligt. Disse sanktioner forekommer imidlertid lave sammenlignet med værdien af bestikkelsen, som var på 760 000 EUR, og af den kontrakt, som virksomheden opnåede, som var på 109 mio. EUR.

OECD's arbejdsgruppe vedrørende bestikkelse påpeger desuden, at den manglende retsforfølgelse skaber bekymring over, om sagerne blev tilstrækkeligt efterforsket, inden de blev lukket, om de danske myndigheder baserer sig for meget på udenlandske myndigheders efterforskning, og om der gøres en tilstrækkelig indsats for at sikre bevismateriale fra udlandet og samarbejde med udenlandske myndigheder. GRECO har rapporteret, at kravet om dobbelt strafbarhed for at kunne retsforfølge i forbindelse med bestikkelsessager i væsentlig grad er medvirkende til, at Danmark

⁵² Årsrapport om OECD's retningslinjer for multinationale selskaber 2012. Rapporten kan ses på:

<http://www.oecd.org/daf/inv/mne/2012annualreportontheguidelinesformnes.htm>;

<http://oecdwatch.org/news-en/oecd-watch-welcomes-denmark2019s-strengthened-ncp>.

⁵³ CSR-kompasset kan ses på: <http://csrcompass.com/about-csr-compass>.

⁵⁴ Udenrigsministeriets nye anti-korruptionspolitik blev godkendt af ministeriets ledelse i 2011. Den nye anti-korruptionspolitik og adfærdskodeks for bekæmpelse af korruption erstatter Danidas adfærdskodeks for bekæmpelse af korruption fra 2008, som den i vid udstrækning bygger videre på. Dokumentet kan ses på:

<http://uganda.um.dk/en/~media/Uganda/Documents/English%20site/Danidaframeworktopreventandfightcorruption.pdf>.

⁵⁵ Af de resterende 12 sager blev de ni afsluttet uden retsforfølgelse, mens tre sager stadig pågår. OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013, s. 8. Kan ses på:

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

⁵⁶ OECD-konventionen om bekæmpelse af bestikkelse af udenlandske tjenestemænd i forbindelse med internationale forretningstransaktioner og Rådets henstilling fra 2009 om yderligere bekæmpelse af bestikkelse af udenlandske tjenestemænd i forbindelse med internationale forretningstransaktioner.

OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013, s. 9. Kan ses på:

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

ikke scorer højere, når det drejer sig om bekæmpelse af den korruption, der forekommer i visse udenlandske stater⁵⁷. GRECO finder, at dette retskrav sender et forkert budskab, hvad angår Danmarks vilje til beslutsomt at bekæmpe korruption.

I GRECO's rapport henvises der desuden til "dobbeltstandarder" i dansk lovgivning, hvad angår anvendelsen af "visse symbolske erkendtligheder" eller betaling under bordet til udenlandske tjenestemænd⁵⁸. Betaling under bordet er små pengebeløb eller små gaver til offentligt ansatte, der udfører deres opgaver, f.eks. at behandle et pas eller udstede en tilladelse.

Det fremgår klart af dansk lovgivning, at enhver form for uretmæssig fordel er omfattet af bestemmelsen om bestikkelse af nationale og udenlandske tjenestemænd. Det fremgår dog af det forberedende arbejde med bestemmelserne om bestikkelse i straffeloven, at betaling under bordet til en udenlandsk tjenestemand ikke kan udelukkes i lyset af lokal skik og lovgivning. Justitsministeriet præciserede i 2007 desuden i en pjece, at betaling under bordet altid vil være uberettiget og dermed udgør en straffelovsovertrædelse i forbindelse med internationale forretningsforbindelser, hvis formålet er at få en udenlandsk tjenestemand til at tilsidesætte sine forpligtelser.

OECD's arbejdsgruppe vedrørende bestikkelse har dog påpeget, at forbuddet mod betaling af penge under bordet ikke er tydeligt, og har opfordret Danmark til at sikre, at forbuddet er klart defineret, retligt bindende og i overensstemmelse med artikel 1 i OECD-konventionen om bekæmpelse af bestikkelse⁵⁹.

3. FREMTIDIGE FORANSTALTNINGER

Danmark rangerer i toppen blandt EU-landene, hvad angår gennemsigtighed, integritet og kontrol med korruption. Adskillige internationale undersøgelser viser, at korruption ikke betragtes som et problem i Danmark, hverken af danskerne selv eller af internationale eksperter. Da der kun er få korruptionssager i Danmark, har emnet ikke en fremtrædende rolle på den politiske dagsorden. Der er dog plads til forbedringer, navnlig hvad angår økonomisk partistøtte og rammerne for retsforfølgelse og domfældelse af danske virksomheder på grund af bestikkelse i udlandet.

Der er brug for at se nærmere på følgende punkter:

- En yderligere styrkelse af den forebyggende indsats, hvad angår **økonomisk partistøtte**, ved at tage hensyn til anbefalingerne fra GRECO med henblik på at øge gennemsigtigheden og forbedre kontrolmekanismerne i forbindelse med økonomisk støtte til partier og enkeltkandidater.
- Fortsættelse af indsatsen for at **bekæmpe bestikkelse i udlandet** ved at hæve bøderne størrelse for virksomheder og retlige enheder, overveje at ændre bestemmelsen om dobbelt

⁵⁷ Kravet om dobbelt strafbarhed indebærer, at dansk bosatte ikke kan retsforfølges for bestikkelse i udlandet, hvis denne lovovertrædelse ikke er strafbar i den udenlandske stat. Derudover kan de danske retter ikke anvende sanktioner, der er hårdere end dem, der finder anvendelse i henhold til lovgivningen i den udenlandske stat. GRECO 2009 Third Evaluation Round Report, theme I. 2009, s. 15. Kan ses på:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2008\)9_Denmark_One_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2008)9_Denmark_One_EN.pdf).

⁵⁸ GRECO Third Evaluation Round. Compliance Report. 2011, s. 3:

[http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2011\)8_Denmark_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2011)8_Denmark_EN.pdf).

⁵⁹ I artikel 1 i OECD-konventionen om bekæmpelse af bestikkelse fastsættes følgende: Enhver part skal gøre, hvad der er nødvendigt for at sikre, at det er en strafbar handling i henhold til national ret, at en person forsætligt tilbyder, lover eller giver en utilbørlig økonomisk eller anden fordel, enten direkte eller gennem mellemmand, til en udenlandsk tjenestemand, enten til tjenestemanden selv eller til tredjemand, for at få tjenestemanden til at foretage eller undlade at foretage en handling i forbindelse med udøvelse af tjenstlige pligter, for derved at opnå eller bibeholde forretninger eller anden uretmæssig fordel i internationale forretningsforhold. OECD-konventionen om bekæmpelse af bestikkelse af udenlandske tjenestemænd i forbindelse med internationale forretningstransaktioner. OECD Phase 3 Report on Implementing the OECD Anti-Bribery Convention in Denmark. Marts 2013, s. 15. Kan ses på:

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Denmarkphase3reportEN.pdf>.

strafbarhed i forbindelse med bestikkelsessager i udlandet og sikre, at forbuddet mod betaling under bordet er klart defineret, retligt bindende og i overensstemmelse med OECD-konventionen om bekæmpelse af bestikkelse.